

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

15. juni 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 227 (Alm. del) af 18. maj 2020 stillet efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse de provenue-mæssige konsekvenser af en midlertidig halvering af momsen i perioden 1. juni til 31. december 2020? De provenue-mæssige konsekvenser bedes opgjort i umiddelbare konsekvenser, efter tilbageløb, men før adfærd, samt efter tilbageløb og adfærd. Vil ministeren ligeledes oplyse konsekvenserne for henholdsvis den faktiske og strukturelle saldo? Vil ministeren afslutningsvis oplyse, hvilket niveau af BNP statsgælden og rentebyrden vil stige til, hvis tiltaget finansieres ved øget statsgæld?

Svar

Momsen er et tillæg på 25 pct. til merværdien af en given vare eller tjenesteydelse og skønnes ifm. Økonomisk Redegørelse, maj 2020 at bidrage med samlede faktiske indtægter på ca. 210 mia. kr. i 2020. En midlertidig halvering af den generelle momssats vil indebære en satsnedsættelse til 12,5 pct. og vil i udgangspunktet inkludere alle de varer og tjenester, der ikke af forskellige grunde er momsfritaget.

Det bemærkes indledningsvist, at der er en række praktiske udfordringer ved en midlertidig halvering af momsen. Systemtilretninger hos Skattestyrelsen gør, at det er usandsynligt, at forslaget kan implementeres allerede i 2020. Herunder tillader gældende EU-regler som udgangspunkt kun en nedsættelse fra 25 til 15 pct.

I praksis vurderes en midlertidig halvering af momsen således ikke at kunne få virkning i 2020 og dermed heller ikke at kunne påvirke de offentlige finanser på den korte bane. Nedenstående beregninger er således illustrative og lægger til grund, at nedsættelsen kan ske med effekt i 2. halvår 2020 fra 1. juni, jf. spørgsmålet.

En midlertidig moms-nedsættelse må forventes både at medføre lavere forbrugerpriser og tilfalde virksomhederne i form af højere dækningsbidrag, fx som følge af begrænset konkurrence eller store administrative omkostninger ved prisændringer. Priseffekten vil have en positiv virkning på privatforbruget og investeringer, som via moms og punktafgifter vil mindske det offentlige mindreprovenu.

Det må forventes, at forbrugseffekten især vil vedrøre fremrykket forbrug af varige goder, biler og boliginvesteringer. Det må ligeledes forventes, at en væsentlig del af forbrugsvirkningen vil udgøres af importerede varer, som også var erfaringen fra den midlertidige momsnedsettelse i 1975. Det skyldes, at varige forbrugsgoder, herunder fx biler, generelt har et højt importindhold i forhold til øvrigt forbrug.

I tillæg til de direkte effekter vil det højere dækningsbidrag for virksomhederne enten nedbringe underskud eller forøge overskud for virksomhederne. I begge tilfælde vil det gennem selskabsskatter, personskatter samt afgifter ligeledes mindske det offentlige mindreprovenu.

De samlede forbrugseffekter vil være et resultat af både fremrykket forbrug fra 2021 til 2020 samt generelt øget forbrug som følge af prisfaldet. Begge elementer forventes også at påvirke forbruget og det offentlige provenu i årene herefter.

Tabel 1 angiver beregningsteknisk skøn for de provenumæssige konsekvenser på den strukturelle saldo ved en midlertidig halvering af momsen i perioden 1. juni til 31. december 2020. En midlertidig nedsættelse af momsen med de angivne forudsætninger vil svare til en svækkelse af den strukturelle saldo i 2020 med i størrelsesordenen 53 mia. kr., hvilket svarer til ca. 2½ pct. af BNP.

Tabel 1

Provenumæssige konsekvenser ved en generel momsnedsettelse på 12,5 pct.-point i 7 måneder baseret på beregningstekniske forudsætninger

	2020	2021	Varigt
Mio. kr. (2020-niveau)			
Umiddelbart provenu	-62.300	0	-800
Provenu efter tilbageløb	-54.200	0	-700
Provenu efter tilbageløb og adfærd	-53.100	-1.300	-500
Faktisk saldo baseret på ADAM-beregning af aktivitetsvirkninger	-44.400	5.400	-

Anm.: Forslaget antages gennemført med ikrafttrædelse 1. juni. Der lægges til grund, at halvdelen af momsnedsettelsen vil medføre lavere forbrugerpriser, mens den resterende halvdel vil tilfalde virksomhederne. I tilbageløbet antages andelen af prisfaldet, der vedrører virksomheders investeringer, at nedvæltes i priserne på momsbelagte varer. Der er desuden kun taget udgangspunkt i, at der fremrykkes forbrug for ca. 14 mia. kr. fra 2021 til 2020, hvoraf halvdelen fortrænger andet forbrug i 2020. Der er beregningsteknisk lagt til grund, at arbejdsudbudseffekterne svarer til en nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget. Der er forudsat, at hele tilbageløbet vil falde i 2020, men fsva. den del, der vedrører virksomhedernes over- og underskud, kan det forventes at dele heraf vil falde i årene efter.

Kilde: Finansministeriet, Danmarks Statistik, ADAM-beregninger.

Det skønnes, at mindreprovenuet efter tilbageløb og adfærd vil udgøre ca. 53 mia. kr. i 2020, mens der som følge af fremrykket forbrug fra 2021 til 2020 ligeledes vil være et strukturelt mindreprovenu i 2021 på ca. 1,3 mia. kr. Den varige effekt udgør et mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd på ca. 500 mio. kr.

Virksomheden på den faktiske saldo svarer til provenuet efter tilbageløb og adfærd samt effekten af de kortsigtede aktivitetsvirkninger af forslaget, herunder fx skatter fra øget beskæftigelse. Det må derfor forventes, at virkningen på den faktiske saldo vil være mindre end provenuet efter tilbageløb og adfærd i årene omkring lettelsen.

Provenuskønnet er generelt behæftet med betydelig usikkerhed grundet især den nuværende økonomiske situation. Erfaringsgrundlaget vedrørende en stor midlertidig momsnedsettelse er desuden relativt sparsomt.

Det skønnede strukturelle mindreprovenu svarer isoleret til en forøgelse af statsgælden på ca. 53 mia. kr. i 2020, når der ses bort fra merprovenuet fra øget privatforbrug og investeringer mv. Det vil svare til, at den samlede statsgæld isoleret set øges fra ca. 604 til 657 mia. kr. i 2020 svarende til en stigning fra 27,2 pct. af BNP til 29,6 pct. af BNP, *jf. seneste skøn i Økonomisk Redegørelse, maj 2020*. Den øgede rentebyrde vil være begrænset grundet statens meget lave lånerente.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister